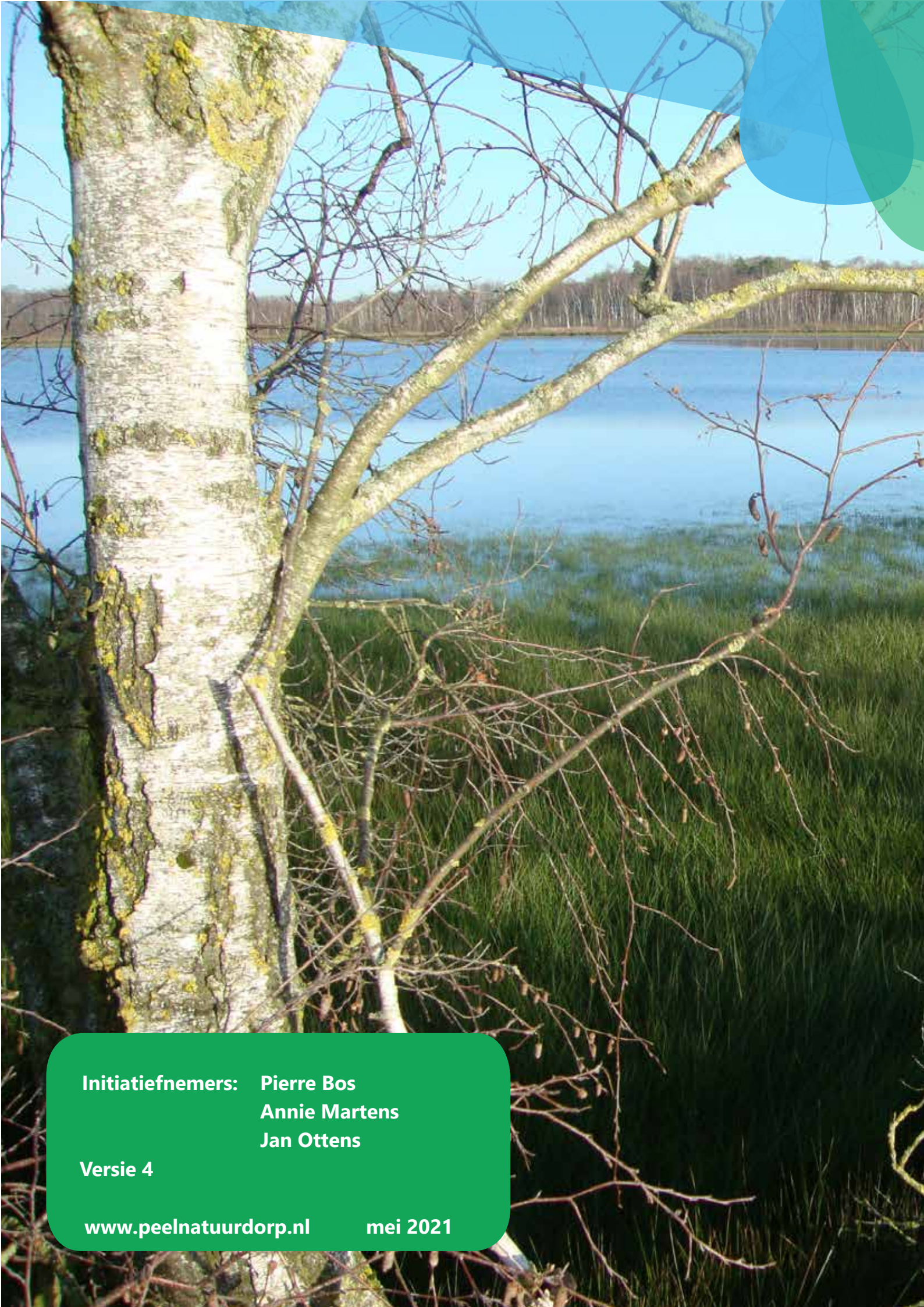

Peel Natuurdorpen Project

3.500 ha nieuwe natuur met 10.000 tiny houses in de Peel.

Samen pionieren met natuurontwikkeling in de Peel.

Initiatiefnemers: Pierre Bos
Annie Martens
Jan Ottens

Versie 4

www.peelnatuurdorp.nl

mei 2021

Kern projectplan: Landschapslandbouw

Het Peel Natuurdorpen project draait om Landschapslandbouw. Dit is een unieke en slimme combinatie van klein en fijn wonen in tiny houses in nieuwe natuur op landbouwgrond in de Peel. Boeren leggen nieuwe natuur aan op landbouwgrond. De nieuwe natuur vormt een coulissenlandschap: bossen, heggen, houtwallen, waterpartijen en kruidenrijk grasland. Hierin komen tiny houses, verscholen tussen de bomen. Dit is uniek in Nederland en ver daarbuiten.

Droombeeld voor 2030

De Peel als hernieuwde parel voor mens en natuur.

De Peel als decor voor historisch en toekomstig cultureel erfgoed.

Stip aan de horizon 2030

Een fraai coulissenlandschap van-voor-door-en-met boeren, dat speelt als een ruim 100 km lange gordel van natuurparels, van noord naar zuid door de hele Peel slingert. De combinatie van natuur, landbouw en klein wonen is een feit.

Meer natuur is een doel van LNV.

Nieuwe bossen, vennen, en waar mogelijk een stuk hersteld hoogveen vormen het decor van de toekomstige Peel. Deze unieke combinatie van natuur, wonen, en natuurinclusieve landbouw doet recht aan de historie en past in de Peel. Als 'bijvangst' levert dit project ook nog eens een forse bijdrage in de oplossing van het stikstofprobleem!

Onze visie voor het realiseren van enkele natuurdorpen op geschikte locaties richt zich op 3 pijlers:

- Landbouw
- Natuur
- Openbare ruimte

Grondgebruikers (boeren, TBO's particuliere grondeigenaren en gemeenten) spelen hierin een belangrijke rol. Partijen die hier en positieve invloed op uit kunnen oefenen zijn: bedrijven, overheden, financiers, maatschappelijke organisaties en burgers. Alle partijen nodigen wij uit om mee te doen aan dit project.

**De Peel met haar rijke historie en roemrucht verleden
gaat herleven tot een weldaad voor heel de regio.**

*Door de nostalgie van het verleden
te koppelen aan functies in het heden
is de Peel klaar voor de toekomst!*

Jan Ottens

Heden

Realiseren droombeeld

Het nieuw te ontwikkelen natuur-(bos) gebied dient een prikkel te zijn voor boeren. Dat kan door het toekennen van woonbestemming in nieuw bos. Kleine betaalbare huizen in een natuurgebied. Wie wil dat niet? De tijd is er rijp voor!

**De mens leeft niet van brood
alleen.....**

Toekomst

De trek vanuit het westen van ons land naar het oosten, is de laatste jaren flink op gang gekomen. Met name door de extreem hoge prijzen voor woningen in het westen (Bron: Journaal NOS 6 maart 2019). De druk op de woningmarkt zal daardoor ook in het oosten toenemen. De behoefte aan kleine betaalbare huizen is evident. Het is een vreemd verschijnsel dat we blijven bouwen in de overvolle Randstad, terwijl er veel boerderijen leeg komen in het buitengebied van oost Nederland, en de Peel in het bijzonder, waar we geen raad mee weten vanwege het ontbreken van een goede herbestemming!

**De boer levert weer waar de
maatschappij om vraagt!**

Mega kansen in de Peel

Het noordelijke deel van de Peelstreek heeft dezelfde roemruchte historie als het zuidelijke deel en toch leeft het 'Peelgevoel' hier veel minder dan in het zuidelijke deel. In het zuidelijke deel leeft 'de Peel' wel onder de bevolking. Zij voelen zich 'Peelbewoners'!

Dat de Peel in het noordelijk deel minder leeft onder de bewoners is een gemiste kans. Want ook dit deel van de Peel heeft een enorme potentie in zich om een landstreek te zijn waarin, wonen en werken in een natuurlijke en gezonde omgeving realiseerbaar zijn. Dit dankzij het roemruchte verleden en de geografische eigenschappen die de Peel als geen ander gebied in Nederland heeft. Denk bij dit laatste onder andere aan de Peelrandbreuk met wijstgronden als bijzonder verschijnsel. Maar vooral ook door de situatie waarin land- en tuinbouw momenteel verkeren in de Peel. Om die kansen te benutten, is het wel een voorwaarde dat de bewoners ervan 'hun Peel' meer gaan beleven en de kansen die de Peel biedt met twee handen aangrijpen.

Zoals het er nu voorstaat met de Peel zijn er naast mooie kansen, ook forse bedreigingen. Bij ongewijzigd beleid zullen de komende 10 tot 15 jaar over het hele land veel agrarisch bedrijven verdwijnen, als gevolg van een (koude) sanering. Vooral in de Peel, met zijn grote hoeveelheid agrarische bedrijven en hoge veedichtheid, heeft deze kaalslag grote gevolgen. Het is maar de vraag of het landschap in de Peel er mooier op wordt, zodra veel boeren verdwenen zijn. Wat krijgen we ervoor in de plaats? Goede alternatieven voor met name de grondeigenaren vormen de beste garantie voor een geslaagde transitie. Boeren, veruit de grootste partij als grond gebruikers, spelen hierin de hoofdrol.

Het klinkt tegenstrijdig, maar juist door die bedreigingen ontstaan er nu kansen die tot voor kort ondenkbaar waren. Meer dan ooit heeft de Peel uitgerekend nu de kans om uit te groeien tot de parel van de hele Peel regio.

Kansen

Dit project is een enorme kans om de problemen op te lossen die voortvloeien uit de stikstofcrisis. Het huidige doemscenario is: veel stoppende boeren, met als gevolg leegstand en verpaupering van het platteland. Door dit project krijgen we juist het omgekeerde: boeren met toekomst en een vitaal platteland in de Peel. Veel boeren zullen immers over gaan tot het ontwikkelen van natuur door de kansen die dit project biedt. Het mes snijdt hier aan alle kanten: Veel minder vee, bouw mogelijkheden die ongekend zijn, fors meer natuur, maar bovenal boeren met toekomst. En dat allemaal in de Peel!

Water

De waterkwaliteit en -retentie in de Peel kunnen door project fors en snel verbeteren! Verdroging van de hoge zandgronden in de Peel is straks verleden tijd en de klimaat opgave komt in de Peel werkelijk van de grond.

Dit Peel Natuurdorpen Project maakt de Peel completer en veelzijdiger.

En wel zonder dat het hele gebied op de schop moet. Juist door op enkele locaties een volstrekt andere koers te gaan varen. Dit met instemming van alle betrokken partijen in het gebied. Zo kan de Peel een gebied worden, waar mensen bijzonder graag wonen en werken. De Peel wordt weer een plek waar de bewoners trots op zijn. Het doet recht aan de historie en is van grote toegevoegde waarde voor de hele regio en ver daarbuiten.

Hiervoor is wel een grote omslag in het denken nodig. De denkwijze die al 60-70 jaar heerst, van eindeloze groei en ontginningsdrang verandert niet zomaar. Daar zijn goede perspectieven voor nodig, met name bij de grondeigenaren en of de gebruikers ervan.

Boeren (veruit de grootste partij als het om grondeigenaren gaat) met hun organisaties, natuur- en milieuorganisaties en andere spelers in het veld, zien de noodzaak voor een koerswijziging in. De bereidheid om samen te werken aan een vitale en toekomst bestendige Peel lijkt momenteel groter dan ooit. Met het Peel Natuurdorpen Project gaan we werken en wonen in een gezonde natuurlijke omgeving combineren. Zo kan de Peel een voorbeeld worden van een streek, waar economische ontwikkelingen verbonden zijn, met een omgeving die rijk is aan natuur met een hoge biodiversiteit en waar de kwaliteit van leven voor huidige en toekomstige generaties geborgd is.

Samen voor auteurschap van De Peel

Kern van onze aanpak is samenwerking van grondeigenaren, overheden en andere partijen in de Peel te bewerkstelligen en te stimuleren en inspireren om kansen die de Peel biedt te realiseren. Wij nodigen iedereen uit om mee te doen aan de realisatie van dit project.

Met nadruk wijzen we erop, dat er nog niets vast ligt en dat het van belang is dat alle partijen in het veld mee kunnen doen in het 'herschrijven' van de Peel: auteurschap voor iedere betrokkene! Mede auteurschap is een probaat middel om intrinsieke betrokkenheid van alle partijen te krijgen. En daarmee de beste troef om dit unieke project van de grond te krijgen.

A photograph of a wooden boardwalk path stretching into the distance, flanked by tall, golden-brown grass. In the background, there are trees and a small wooden building. The sky is clear blue. A semi-transparent blue circular graphic is overlaid on the right side of the image.

*De Peel
een plek onder de zon
waar gezondheid vanzelfsprekend is
juist vanwege wonen en werken in de natuur*

Aanleiding Peel Natuurdorpen Project

- Nieuwe natuur is hard nodig.
- Waterretentie en -kwaliteit staan in de Peel onder grote druk.
- Er is een enorme behoefte aan betaalbare woningen voor jong en oud in een gezonde omgeving, waar het prettig wonen en werken is.
- Een behoefte die de komende jaren alleen maar (veel) groter wordt.
- De intensieve veehouderij in de Peel vraagt om een oplossing.
- Dit project maakt dat het landbouwsysteem in de Peel weer aansluit op waar de maatschappij om vraagt.
- De enorme potentie die de Peel biedt kunnen we benutten.
- Kansen zijn er op het gebied van: natuur, cultuur, historie, geografische en fysische eigenschappen, alsook de ligging in Europa.
- Stikstof problematiek speelt enorm in de Peel, maar biedt juist hier ook kansen!
- Een buitengewoon sterke en stabiele financiële basis creëren voor natuur-inclusieve en kringloop landbouw.

De grote veedichtheid in de Peel en de problemen waarmee dit al jaren gepaard gaat, maken dat het maatschappelijk verantwoord ondernemen voor boeren in de Peel steeds lastiger wordt. Het woonwerkklimaat en daarmee de gezondheid van de bewoners staat onder druk. Bovendien maakt de regelgeving vanuit de politiek de landbouw in dit gebied kwetsbaar. De noodzaak om het tij te keren onderkennen velen. Evenals de noodzaak samen te werken aan de revitalisering van de Peel. Daarbij opgeteld de grote behoefte aan meer natuur en aan kleine en betaalbare woningen in een gezonde natuurlijke omgeving, maakt dat het zinnig is om met andere ogen naar de Peel te kijken.

In 1841 omschreef P.E. de la Court de Peel als volgt:

'Het gezigt en uiterlijk aanzien van deze akelige en eentonige woestijn verwekt een droevig gevoel; noch boom, noch struik verlustigt het oog; het eenige rustpunt is de verzameling van turfmijten, welke op eenen afstand een kampement vertoonen. De dorpen, door moerputten gescheiden, zijn dermate verwijderd, dat zij onderling onzichtbaar zijn en weinig of geen omgang hebben. Afgesneden door ontoegankelijke moerassen, vennen en waterplassen, zijn zij voor het verkeer te zeer verwijderd. Drie à vier gebrekkige wegen verbinden dezelve wel eenigszins, maar niet genoeg tot hun welzijn. Bij donker of mistig weder zich nergens aan herkennende, is de Peel gevaarlijk, om de menigte sporen, naar en van het moer loopende, waardoor misleid, men in de moeren zinkt en akelige nachten doorbrengt...'

Historie van de Peel

Het Peellandschap met kenmerkende Peelvennen is 8000 jaar geleden ontstaan. Met de Peelrandbreuk als bijzonder geografisch verschijnsel. Na de laatste ijstijd begon de veenvorming in het Peelgebied in kleine meertjes. De Peel bestond toen uit een zwak golvend dekzandgebied met hier en daar ondiepe meertjes. Daarin is de veenvorming begonnen. De meertjes groeiden dicht met riet, zegge en andere waterplanten. In het natte milieu verteren de dode plantenresten niet volledig. Na verloop van tijd ontstaat er een dikke laag halfverteerde plantenresten. Geleidelijk breidde het veen zich uit en uiteindelijk ontstond er een uitgestrekt veen- en moerasgebied van meer dan 100.000 hectare. Tot circa 1850 bleef de Peel grotendeels intact. (Zie kader met omschrijving van De la Court). Tot ver in de negentiende eeuw was de Peel een ondoordringbaar gebied, waar maar enkele wegen doorheen liepen.

Peeldorpen

1800: Langenboom: 2 boerderijen

1852: Dominicanen komen in Langenboom en 1869 kerk ingewijd

1837: Wilbertoord 6 huizen. Vanaf 1920 nieuwe

boerderijen door rijkssubsidie (Dominicushoeve)

1858: D'n Twist: Sam- en Vierlingsbeekse Twist. Vanaf 1938: Westerbeek

1891: De Dompt (2 modelboerderijen). Vanaf 1926 Elsendorp

1920: De Rips, Venhorst (St. Jozefpeel) in 1934 kerk ingewijd

1921: Ysselsteyn

1922: Terraveen vanaf 1930 Odiliapeel

1934: Stevensbeek (burgemeester Stevens)

Eerste boerderij 1910 (Lactaria)

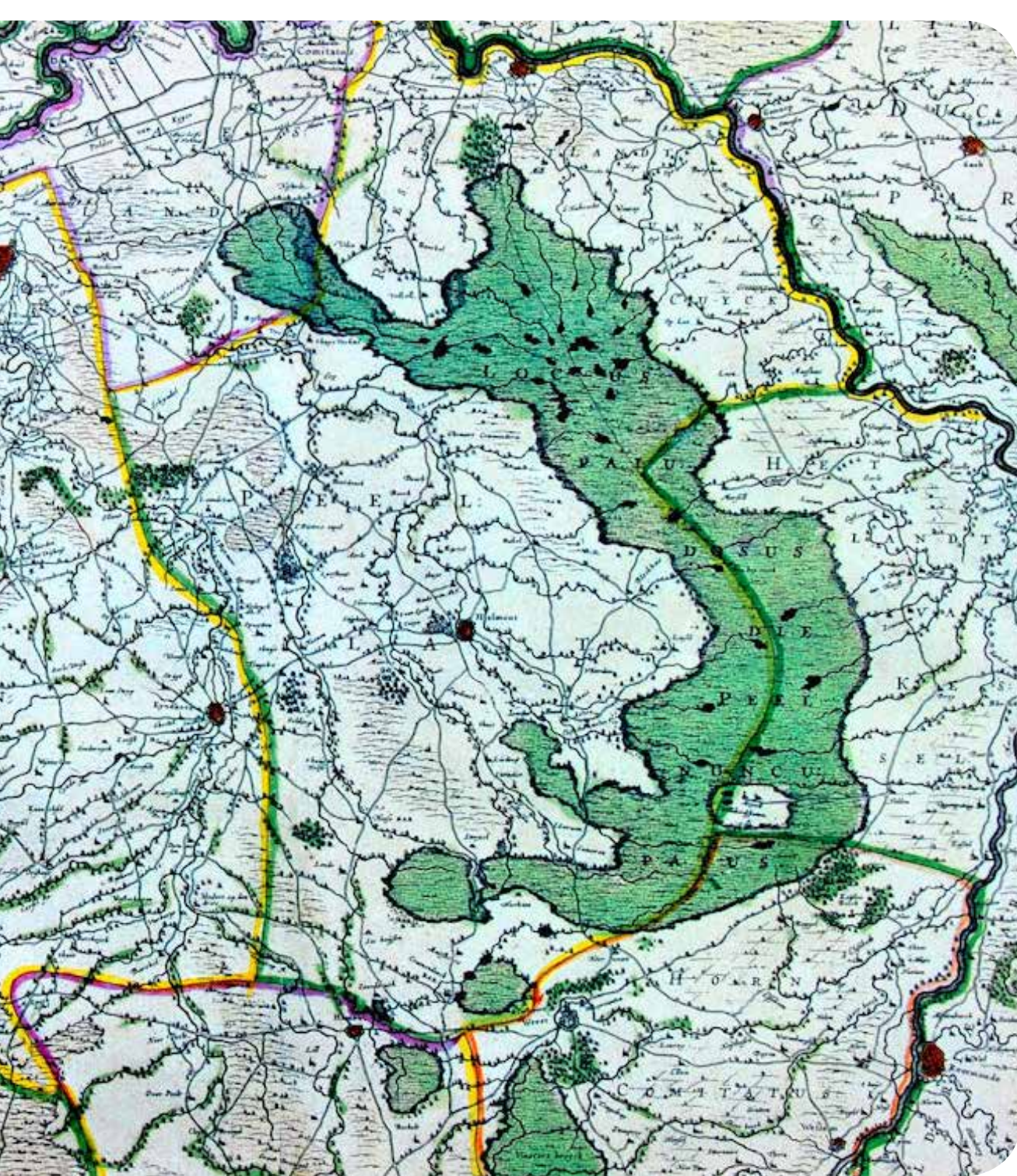
1945: Landhorst. Jongste gemeente Land van Cuijk

Eerste boerderij 1913 (Fortunahoeve)

1955: Vredepeel grens Brabant en Gelre

Tussen 1850 en 1920 vonden grootschalige ontginningen plaats, die tot na de tweede wereldoorlog doorgingen. Nieuwe dorpen in de Peel werden met rijkssubsidie ontwikkeld (zie kader: Peeldorpen). In 1966 vond de laatste gesubsidieerde ontginning plaats te Heide bij Ysselsteyn. Slechts kleine stukken veenland zijn bewaard gebleven en worden nu beheerd als natuurgebied: de Astense Peel en de Deurnese Peel. De rest is afgegraven voor turfwinning en nadien veranderd in landbouwgrond en bos. Na de grootschalige ontginningen ontstonden dorpen in de Peel.

De Peel, weergegeven op de kaart van H. Hondius uit 1634

Met het ontstaan van de Peeldorpen is de landbouwrevolutie in de Peel voorgoed van start gegaan. In relatief korte tijd is een natuurgebied van wereldformaat (Het zou nu zonder meer de wereld Unesco status krijgen!) geworden tot een gebied dat momenteel landelijk bekend staat als het meest intensieve en vee-dichte gebied van Nederland. Een gebied dat in één eeuw een enorme metamorfose onderging. Juist daardoor tevens een nieuwe potentie kreeg op velerlei gebied en niet op de laatste plaats; als economische drager voor de regio. Een betekenis die nog steeds groeit. Maar ook op het gebied van wonen, werken en gezondheid liggen in de Peel buitengewoon mooie kansen. Wat in het verleden mis ging of anders had gekund, kunnen wij niet terugdraaien. Wel kunnen we de nieuwe kansen die er nu zijn met beide handen aanpakken.

Onze aanpak

Grondgebruikers stimuleren om te investeren in een Peeldorp met internationale allures. Stimuleren door ze een rol als mede auteur van het nieuwe landschap in de Peel te geven. Met name voor grondeigenaren / gebruikers is het mede auteurschap de beste garantie om de regie mede te bepalen en deelgenoot te blijven van het proces. Wij willen met dit plan grondgebruikers (landbouw, natuur en openbare ruimte) stimuleren om keuzes te maken die de realisatie van dit project mogelijk maken.

Het klimaatbeleid ziet oplossingen in agro en natuur, zie kader.

Uit het rapport van IMI (Instituut Maatschappelijke Innovatie):

Nieuw Bos en klein Wonen:

- *Nieuw bos en klein wonen: Twee vliegen in één klap.*
- *Bos en hout: CO2 vastlegging, klimaat, economie, werk en recreatie, staan volop in de schijnwerpers.*
- *Van alle landschapstypen is bos het meest populair onder Nederlanders.*
- *Het is bekend dat stoppende boeren hun grond graag zelf houden en zoeken naar een passende vorm om dit mogelijk te maken.*
- *Maar óók juist boeren die verder willen, hebben nu de kans.*
- *Er zijn de komende decennia veel nieuwe woningen nodig. De behoefte aan kleinschalig wonen neemt enorm toe.*
- *20.000 ha bos en 60.000 tiny houses zijn landelijk haalbaar door belemmerende regelgeving weg te nemen.*

Vijf succesfactoren

Vijf succesfactoren kunnen ervoor zorgen dat grondgebruikers willen en kunnen bijdragen aan dit project.

Die succesfactoren zijn:

1. Draagvlak en gedeelde waarden.
2. Een goed verdienmodel.
3. Stimulerende en coherente wet- en regelgeving die stuurt op doelen.
4. Kennis en innovatie.
5. Samenwerking op gebiedsniveau.

Deze succesfactoren maken duidelijk dat iedereen aan zet is en verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de Peel als ultiem woon-werkgebied. Daarom kiezen wij ervoor om er zoveel mogelijk partijen bij te betrekken, die hier met ons aan willen werken.

De vijf succesfactoren die in samenhang grondgebruikers stimuleren:

1. Draagvlak en gedeelde waarde

Als ontwikkelaars van dit plan weten wij dat de inzet van meer partijen nodig is om dit plan te realiseren. Daarom dragen wij het plan actief en zichtbaar uit. Met als doel dat meer partijen zich betrokken gaan voelen en zich aansluiten.

2. Verdien modellen

Dit plan wordt pas aantrekkelijk voor grondgebruikers als er een passend verdienmodel komt. Alle relevante partijen kunnen hieraan bijdragen, elk vanuit eigen verantwoordelijkheid. Banken kunnen helpen door een lagere rente op leningen, en Terrein Beherende Organisaties (TBO's) door lagere pachtprizen te berekenen. Overheden door het soepeler verstrekken van vergunningen, fiscale instrumenten en subsidies. Hierdoor zullen grondgebruikers gemakkelijker keuzes in de gewenste richting kunnen maken en er waardering voor krijgen. Ook een 'Peel Natuurdorpen fonds' waaraan private en publieke partijen rechtstreeks kunnen bijdragen kan grondgebruikers stimuleren om mee te doen.

3. Stimulerende en coherente wet – en regelgeving

Met verbeteringen in de wet- en regelgeving ondersteunt de overheid de bijdragen van boeren en andere grondgebruikers, die mee willen doen aan dit plan. Dit vormt het kader op basis waarvan partijen kunnen gaan doen wat nodig is. Individueel, maar bij voorkeur in publiek-private samenwerking. Doelgerichtheid (in plaats van maatregelengericht), integraliteit (over ministeries en kabinetten heen) en samenhang (de ene overheid ondersteunt de andere, en de ene maatregel grijpt logisch in op de andere) zijn hierbij kernbegrippen. Stimulerende en coherente wet- en regelgeving zorgt er tevens voor dat zo veel mogelijk (liefst alle) grondgebruikers in een plangebied mee willen doen.

4. Kennis, innovatie en educatie

Er zijn nog hiaten in de kennis die we hebben over de revitalisering van de Peel door middel van de nieuwe Peel Natuurdorpen. Met name in hoe tot een integrale aanpak en inzicht te komen leidend naar het gewenste doel. We kennen tegelijkertijd tal van initiatieven waar kennis wordt ontwikkeld die breed uitgerold kan worden, door daar gebruik van te maken kunnen snelle slagen gemaakt worden. Zo is er al redelijk wat ervaring met tiny-houses projecten. Uitwisseling van kennis is van groot belang voor het Peel Natuurdorpenplan.

We zullen maximaal gebruik maken van de talrijke initiatieven die al gaande zijn.

5. Samenwerken op gebiedsniveau

Successen worden vooral in het veld behaald. Ook de maatregelen bij de 'buurman' hebben veel invloed op de effectiviteit van de eigen maatregelen. Daarom is het gewenst dat in een kansrijk gebied partijen die het verschil kunnen gaan maken, elkaar beter weten te vinden.

Wij zien die kansrijke gebieden niet als een vaststaande locaties, maar alle partijen samen mogen bepalen wat een kansrijk gebied is. Daarom zijn er in dit plan bewust geen potentiële locaties genoemd! De omvang van een gebied wordt bepaald door de aard van de samenwerking en de samenhang tussen verschillende partijen. Door ook hier te sturen op samenhang willen we voorkomen dat het plan verzand door onderlinge tegenstellingen, zodat er minder energieverlies is.

Hoe gaan we het droombeeld bereiken?

Dit projectplan is 'werk in uitvoering'. Het zal ook nooit eindigen. Om een eerste aanzet te geven in het concretiseren van onze aanpak, hebben we voor de drie pijlers (natuur, landbouw, openbare ruimte) werkroutes geformuleerd. Ook hebben we onze ambities geformuleerd en de bijdrage, die wij als kwartiermakers hieraan willen leveren. Voor het realiseren van de doelstellingen hebben we anderen nodig: een belangrijke reden om daarom nu naar buiten te treden en samen te werken met de partijen die nodig zijn voor het succes van onze aanpak.

Natuur

De hoofddoelstelling voor de 'werkroute natuur' is: De lokale habitat-specifieke biodiversiteit van de natuur in de Peel te herstellen en optimaal te beheren in het belang van de juiste beleving van het Peellandschap, niet alleen gezien vanuit historisch perspectief, maar ook vanuit het idee van een gezonde woonomgeving en het verbeteren van de biodiversiteit in het algemeen.

Landbouw

De hoofddoelstelling voor de landbouw is, in en rond het nieuwe Peel Natuurdorpen Project, duurzame dierlijke- en plantaardige productiesystemen te hanteren, die natuur inclusief en circulair zijn in biodiverse landschappen. Om dit te bereiken, is het nodig dat 'landbouw' één van de terrein beherende organisaties in de Peel is, die naast de productie van (lokaal) voedsel, tevens gunstige biotopen voor plant en dier schept.

Openbare ruimte

Biodiversiteit en landschappelijke identiteit in de openbare ruimte van de nieuwe Peel Natuurdorpen worden kerndoelen, naast veiligheid en aantrekkelijkheid in het beheer van gronden door (semi)overheden en private partijen. Dit betekent onder meer dat uitbreidingen van bebouwing en infrastructuur zo worden uitgevoerd dat ze lokaal meer biodiversiteit opleveren dan er was voor de ingreep en een positief effect hebben op natuur in het omliggende landelijk gebied.

Om dit te bereiken, hebben we de volgende subdoelen geformuleerd:

Het vergroenen van de infrastructuur, waarbij:

- maximaal 3 tiny houses per ha nieuw bos/natuur vergunbaar zijn en 1,5/ha kruiderijk grasland.
- alle projecten meer biodiversiteit achterlaten dan er aangetroffen werd.
- natuur integraal meegenomen wordt vanaf aanbesteding tot uitvoering van alle infrastructuur.
- alle huisjes off grid zijn, tenzij ze op het erf van een voormalige boerderij komen waar de infrastructuur toch al aanwezig is.
- geen nieuwe kabels, leidingen etc. in de nieuwe natuur', het leidende credo is!

Er zal zoveel mogelijk uitgegaan worden van de bestaande infrastructuur, waardoor er een maximale hoeveelheid hectares over blijven voor natuur.

- Actieve samenwerking tussen wegbeheerders, boeren en natuurbeheerders wordt gezocht om effectiviteit van inspanningen te vergroten.
- Het natuur-inclusief maken van bouw- en ontwikkelprojecten, waarbij
 - aan natuurlijke oplossingen voor technische vraagstukken wordt gewerkt
 - projecten bijdragen aan de lokale biodiversiteit en een gezonde leefomgeving.
- Het verbeteren van biodiversiteit bij beheer van wateren en waterwegen, waterbeheer bijdraagt aan zowel economische, ecologische als maatschappelijke doelen van een gebied.
- Het integraal meenemen van meer biodiversiteit als doel in projecten rond klimaatadaptatie, woningbouw, infrastructuur en energietransitie, is standaard.

Alle neuzen dezelfde kant op!

Gebiedsaanpak als uitgangspunt

Naast de maatregelen die bedrijven, particulieren en ander lokale grondbeheerders kunnen nemen, is van belang om sterk in te zetten op integraliteit van acties op gebiedsniveau. In ons dichtbevolkte land hebben vrijwel alle landschappen meerdere functies tegelijk, zoals wonen, werken, natuur, veiligheid en mobiliteit. Dit vraagt echte samenwerking van alle partijen in een gebied, dus inclusief de overheden, bedrijven, landbouw, infrastructuur en burgers.

Een goede landschapsbiografie is hiervoor van groot belang, want die kan zorgen voor inzicht in:

- De ruimtelijke opbouw en landschappelijke verscheidenheid van de Peel.
- De ontwikkelingen die het landschap van de Peel in de loop der eeuwen door maakte.
- De historische gelaagdheid van het landschap de Peel. Met andere woorden; de herkenbaarheid van historische patronen en processen in het huidige landschap en hun samenhang in ruimte en tijd.
- De manier waarop mensen in het verleden natuur en landschap gebruikten en beleefden in de Peel.
- Veldnamen en verhalen die plekken en terreinen in het Peellandschap een eigen identiteit geven.

De landschapsbiografie geeft antwoorden op:

- De veranderingen van het landschap in de Peel door de loop der eeuwen.
- Wat daar nu nog van terug te vinden is in het Peellandschap.
- Hoe het menselijke gebruik van het landschap in de Peel veranderde.
- Hoe de mens het landschap van de Peel beleefde in de loop van de geschiedenis.
- Welke betekenis de mensen eraan toekenden.
- Welke zichtbare sporen uit het verleden er nog te zien zijn in het landschap.
- De betekenis die dit alles heeft voor ruimtelijke vraagstukken van deze tijd.

Om de kans van slagen te vergroten is het van groot belang dat rekening gehouden wordt met de wensen en behoeften van de verschillende partijen (kortom de succesfactoren) en de kennis over de (kansen voor) nieuwe Peel Natuurdorpen. Gemeenten, provincies, boeren - individueel en in samenwerkingsverbanden - en bedrijven kunnen een rol als katalysator gemakkelijk oppakken en deze processen versnellen.

Hoe krijgen we alle neuzen dezelfde kant op?

Kernbegrip is hier: 'auteurschap'. Wat inhoudt dat alle partijen als het ware mede 'auteur' worden van het te 'herschrijven' landschap: De Peel.

Een project gebaseerd op vertrouwen!

Cultuuromslag in de Peel

Van meest vee-dichte gebied naar unieke woon werk paradijzen in de natuur.

Dit Peel Natuurdorpen Project draagt bij aan een vollediger en waardevoller gebied. Een gebied waarin het prettig wonen en werken is en bovenal: gezond om te vertoeven.

Door de rijke historie en de ontwikkelingen op sociaal cultureel gebied zijn er nu kansen ontstaan die we, tot voor kort, niet voor mogelijk hielden. Momenteel is de factor 'natuur' nagenoeg verdwenen uit het de Peel en daardoor is de Peel eenzijdiger en 'armer' geworden. En dit terwijl de maatschappij juist schreeuwt om meer natuur en een gezonde leefomgeving. Met name voor natuur inclusieve en kringlooplandbouw biedt dit plan een ongekennde kans. Een oplossing voor de stikstofcrisis ligt hiermee binnen handbereik. Stoppende boeren met als gevolg leegstand en verpaupering van het platteland, vanwege het ontbreken van goede alternatieven, zijn door dit project definitief verleden tijd.

Voor een echte omslag naar het creëren van een 'gezonde Peel' is een verandering van denken nodig. Dit vraagt van alle partijen in de Peel het vermogen om te kunnen denken buiten de geijkte kaders.

Vanuit een gezamenlijke stip op de horizon dienen we inspanningen op elkaar af te stemmen. Als start hebben wij een gezamenlijk droombeeld voor 2030 geschetst.

Door dit project krijgen grondeigenaren een aanbod waar ze niet omheen kunnen en willen!

Hoe willen we dit organiseren?

Structuur van de Peel gemeenten.

Het ontwikkelen van vijf of meer nieuwe Peel Natuurdorpen betekent een behoorlijke omslag in het denken. We kunnen dit alleen realiseren door het samen en in samenhang aan te pakken. Het succesvol laten slagen van zo'n complex plan, met zoveel verschillende stakeholders en belangen, vraagt bovendien om een geheel andere governance structuur. Bestaande structuren (verschillende gemeenten beheren de Peel) kunnen een belemmering vormen. Voor met name deze lokale overheden betekent dit een fundamenteel andere benadering en aanpak. We nodigen ze uit om deze samen met ons in detail te verkennen en daarbij een gebiedsgerichte aanpak als uitgangspunt te nemen. Een heel belangrijk aspect hierbij is het realiseren van meer samenhang in wet- en regelgeving: 'Peel breed'. Alleen dan kunnen we het grootste rendement uit onze gezamenlijke inspanningen halen. Daarbij komt de nadruk meer te liggen op 'stimuleren en vooruitkijken', dan op 'terugkijken en controleren'. Dit vraagt om een governance-structuur waarbij het eigenaarschap 'bij ons allemaal' ligt, zonder de impasses die vaak het gevolg zijn van gedeelde verantwoordelijkheden. Overheden, grondgebruikers en eigenaren, maatschappelijke organisaties, onderzoekers en bedrijfsleven spelen een gelijkwaardige en belangrijke rol in deze nieuw op te zetten governance-structuur.

In de komende maanden gaan we zeer actief partijen benaderen die een belangrijke rol in het projectplan kunnen spelen. Het streven is om ons droombeeld voor 2030 te realiseren.

Initiatiefnemers.

Januari 2020

Bronnen:

Deltaplan Biodiversiteitsherstel (www.samenvoorbiodiversiteit.nl)

Nieuw Bos klein wonen (IMI; Instituut Maatschappelijke Innovatie: www.imi.nl)

Brabantse bossenstrategie: Statenmededeling 28 januari 2020

Eu Green deal

Rijksoverheid: Nationale Omgevingsvisie (Duurzaam perspectief voor onze leefomgeving)

Geconsolideerd Provinciaal Omgevingsplan Limburg POL2014

Brabantse Omgevingsvisie 2018

Landbouw, natuur en voedsel: waardevol en verbonden. Kringlooplandbouw. Visie min. LNV 2018

Renaissance van het platteland (www.renaissancevanhetplatteland.nl)

Landschapspijp, Jantien de Boer

WUR Rapport - Een natuurlijkere toekomst voor Nederland in 2120

